

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202000016/2

Tiranë ___/___/2020

Lënda: *Rekomandime për inspektimin e kryer në Komisaratin e Policisë Kufitare dhe Migracionit, Dibër.*

Drejtuar: **Z. Zija SULA**
Drejtor i Drejtorisë të Policisë së Kufirit dhe Migracionit Kukës

KUKËS

Z. Kujtim MUÇA
Shef i Komisariatit të Policisë së Kufirit dhe Migracionit Dibër

PESHKOPI

Për dijeni: **Drejtues i Lartë Eduart MERKAJ**
Drejtor i Departamentit të Kufirit dhe Migracionit

TIRANË

Të nderuar zotërinj,

Avokati i Popullit në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, ç'njerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar,¹ bazuar në nenin 19/1 të Ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "*Për Avokatin e Popullit*", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë të Kufirit dhe Migracionit Dibër.

Inspektimi u krye në datën 08.11.2019, sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues morën pjesë z.Besnik Deda dhe z. Genci Tërpo me detyrë Nd/komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar dhe z.Sotiraq Nushi, me detyrë Nd/komisionerë pranë Seksionit të Veçantë.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014 "*Për Policinë e Shtetit*", i ndryshuar, Urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925 datë 18.07.2019 për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit.

¹ Neni 74/1 i Ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "*Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve*", i ndryshuar.

Inspektimi ishte periodik dhe kishte si qëllim kqyrjen e ambienteve ku mbahen dhe trajtohen personat e shoqëruar në stacionet e policisë dhe në pikat e kalimit të kufirit në varësi të këtij Komisarati, në Bllatë, Viçishtë dhe Trebishtë, verifikimin e dokumentacionit, procedurat për respektimin e të drejtave të qytetarëve shqiptarë dhe të huaj që kalojnë në këto pika të kalimit të kufirit, të drejtat e personave të riatdhesuar nga policitë e vendeve të tjera, si dhe monitorimin e sjelljes së punonjësve të policisë me qytetarët etj.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit të inspektimit, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrorë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i inspektimit u takua me z.Kujtim Muça, shef i Komisarati të Policisë Kufirit dhe Migracionit Dibër, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Shefi i Komisarati, informoi mbi gjendjen e kushteve të këtyre ambienteve në stacionet dhe pikat e kalimit të kufirit në varësinë e tij, Bllatë, Viçishtë dhe Trebishtë. Më tej, grupin e punës i shoqëruar nga Shefi i Komisarati kreu inspektimin në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë në Stacionin e Policisë dhe Pikën e Kalimit të Kufirit, Bllatë.

Gjatë inspektimit të këtyre ambienteve, grupi monitorues vuri theksin në përshtatjen e ambienteve sipas standardeve teknike të ndërtimit të dhomave të shoqërimit dhe dhomave të sigurisë, parashikuar në aktet ligjore dhe nënligjore për këtë qëllim, si dhe për garantimin e respektimin e të drejtave të personave të privuar nga liria, qofshin këta shtetas shqiptarë apo shtetas të huaj sipas standardeve të përcaktuara edhe në Konventat Ndërkombëtare.

Grupi i punës gjithashtu, inspektoi dhe ambientet e zyrave të punonjësve të policisë që kryejnë veprime procedurale me personat e shoqëruar dhe të ndaluar/arrestuar, si dhe kërkoi të njihet me dokumentacionin përkatës ku pasqyrohen veprimet e kryera me këta persona.

Në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokati të Popullit, rezultoi se, vitet e fundit **nuk ishte zhvilluar inspektim** nga ana e institucionit tonë në këtë Komisarati.

Në përfundim të inspektimit, grupi monitorues konstatoi se, në Stacionin e Policisë dhe Pikën e Kalimit të Kufirit të Bllatës, krahas masave të marra për përmirësimin e kushteve në ambientin e shoqërimit dhe të sigurisë apo dhe në vend qëndrimin e personave të riatdhesuar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika, të cilat po i referojmë si më poshtë vijon:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Stacionin e policisë kufitare Bllatë ambienti i shoqërimit në tëresi ishte i ndërtuar sipas kërkesave të përcaktuara në ligjin nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe

Urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”. Konkretisht:

Në Stacionin e Policisë Kufitare Bllatë, ambienti i shoqërimit kishte gjithsej nga 3(tre) dhoma, të përshtatura në dy ambiente. Një prej dhomave përdorej nga punonjësit e policisë kufitare për kryerjen e intervistave me shtetasit shqiptarë të deportuar, ndërsa 2(dy) dhomat e tjera shërbenin për qëndrimin e shtetasve të deportuar deri në përfundimin e procedurave nga punonjësit e policisë. Në njërën nga dhomat qëndronin femra dhe të miturit e deportuar dhe në dhomën tjetër qëndronin personat e rritur.

Shtetasit shqiptarë të deportuar ktheheshin nga shtete të ndryshme, por numrin më të madh të tyre e përbënin personat e deportuar nga shteti i Maqedonisë të Veriut. Kryesisht, ata ishin banorë të zonës së Dibrës, Bulqizës dhe Burrelit, të cilët shkojnë në këto vende për të kryer punë sezonale, por policitë e këtyre vendeve detyrohen ti kthejnë ata, për shkak të shkeljes të afatit 3 mujor të qëndrimit në territorin e tyre. Gjatë vitit 2019 numri i shqiptarëve të deportuar në Stacionin e Policisë Kufitare Bllatë, ka qenë rreth 87 persona.

Dhoma e intervistimit dhe dhomat e qëndrimit të shtetasve të deportuar, ishin me hapsirë dhe sipërfaqe të bollshme, të pajisura me orenditë e nevojshme si tavolina për nevoja pune, si dhe karrige dhe stola për qëndrimin ulur të këtyre shtetasve. Ambinetet ishin të pastra nga ana higjieno-sanitare, si dhe të lyera. Dhomat e shoqërimit kishin ajrim dhe dritë natyrale, si dhe ndriçim artificial. Ngjitur me këto dhoma ndodhej dhe një tualet për kryerjen e nevojave personale.

Në momentin e inspektimit, grupi i inspektimit nuk gjeti asnjë shtetas të deportuar në këto ambiente, por sipas informacionit të punonjësve të policisë kufitare, rezultoi se, këta shtetas pasi intervistohen lihen të lirë, ndaj dhe koha e qëndrimit të tyre në këto ambiente ishte shumë e vogël, nga 1-2 orë.

Ambienti i Stacionit të Policisë dhe Pikës së Kalimit të Kufirit në Bllatë, ruhej me sistemin e kamerave. Ndërsa në dhomat ku qëndronin personat e deportuar, nuk kishte kamera.

Në periudhën e dimrit, ngrohja e brendshme e këtyre ambienteve sigurohej me pajisje elektrike dhe me dru, duke krijuar kushte të përshtatshme dhe dinjitoze për trajtimin e këtyre shtetasve.

Pika e Kalimit të Kufirit Bllatë, ndodhej në godinë më vete nga stacioni i policisë, në njërën prej ambienteve të lëshuara me qira nga Drejtoria e Doganës në Bllatë. Ajo ishte një godinë prej druri dhe në funksion të policisë kufitare, ishin lëshuar vetëm 2 dhoma. Njëra nga dhomat ishte zyra e punës të përgjegjësit të turnit të policisë dhe ngjitur me të ndodhej një ambient që shërbente si dhomë shoqërimi. Në këtë dhomë shoqërimi qëndronin personat që konstatohen nga punonjësit e policisë kufitare, si persona në konflikt me ligjin, të cilët pasi verifikoheshin dhe evidentoheshin në rregjistrat përkatës, njoftonin dhe i dërgonin menjëherë për në ambientet e sigurisë të Drejtorisë Vendore të Policisë Dibër.

Dhoma e shoqërimit kishte një dritare shumë të vogël dhe ishte e pajisur me stola për qëndrimin ulur të personave të shoqëruar, e cila nuk siguronte ndriçimin dhe ajrimin e plotë natyral të kësaj dhome. Ajo kishte ndriçim artificial.

Në Pikën e Kalimit të Kufirit Bllatë, për shkak të mungesës të infrastrukturës së godinës, **mungonin ambientet e tjera funksionale** të përcaktuara në procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, kryesisht dhoma për intervistimin e personave të shoqëruar dhe dhoma shoqërimi të ndara më vete për personat e rritur, femra dhe të mitur. Ato duhet të jenë me sipërfaqe dhe hapsirë të bollshme, si dhe me dritare që të lejojë ajrimin dhe dritën e plotë natyrale².

Në ambientin e shoqërimit, nuk kishte asnjë person të shoqëruar për të zhvilluar intervista në lidhje me kushtet dhe trajtimin e tyre nga punonjësit e policisë.

Në ambientet e shoqërimit mungonin posterat me të drejtat që gëzojnë personat e shoqëruar dhe ata të deportuar, në gjuhën shqipe dhe në disa gjuhë të huaja.

Sjellja e punonjësve të policisë gjatë komunikimit me qytetarët

Gjatë kohës së inspektimit në Stacionin e policisë dhe Pikën e kalimit të kufirit Bllatë, u monitorua edhe sjellja e punonjësve të policisë gjatë komunikimit me qytetarët e ndryshëm, shtetas shqiptarë dhe të huaj që hynin e dilnin në pikën e kalimit të kufirit.

Nga monitorimi dhe pyetja e disa prej qytetarëve që hynin dhe dilnin në pikën e kalimit të kufirit u konstatua se, punonjësit e policisë komunikonin në mënyrë korrekte dhe me etikë me ta, duke i trajtuar me respekt e dinjitet.

Nga intervistimi i punonjësve të policisë të këtij Komisariati, grupi inspektues konstatoi se, për shtetasit e deportuar në momentin e dorëzimit të pasaportës u jepej dhe një kopje e proces-verbalit të mbajtur nga punonjësi i policisë për secilin person të rikthyer në të cilin të pasqyroheshin shkaqet e kthimit dhe kohëzgjatja e penaliteteve si rezultat i shkeljeve të rregullave Shengen nga personi i kthyer konform nenit 109/1/f dhe 109/5 të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”³.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Kufitare dhe Migracionit Dibër, stacionet e policisë dhe pikat e kalimit të kufirit në varësi të tij, nuk kishte ambiente sigurie. Personat e arrestuar/ndaluar në konflikt me ligjin, pasi evidentoheshin në rregjistërin përkatës, dërgoheshin menjëherë në dhomat

² Kreu VI, pika 3 e procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

³ Neni 109/1/f “Punonjësi i policisë bën shoqërimin e personave në ambientet e Policisë ose institucionin urdhërdhënës në kushtet dhe rastet e mëposhtme: f) për hyrje të paligjshme në kufirin shtetëror, si dhe në rastet e dëbimit ose ekstradimit.

Neni 109/5 “Punonjësi i policisë, dokumenton në proces-verbal veprimet e kryera me personin e shoqëruar. Procesverbali nënshkruhet në fund të çdo flete nga punonjësi i policisë që ka kryer veprimet dhe personi i shoqëruar. Një kopje e procesverbalit i vihet në dispozicion personit të shoqëruar.”

e sigurisë të Drejtorisë Vendore të Policisë Dibër. Ndërsa, personat e deportuar pas kryerjes të procedurave, liheshin të lirë.

Regjistrat e evidentimit të personave të shoqëruar dhe të ndaluar/arrestuar

Në Stacionin e Policisë dhe Pikën e kalimit Bllatë kishte regjistrer të personave të shoqëruar me shënimet përkatëse, sipas Model nr.1 të procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306 datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit. Regjistrimi i tyre në regjistër bëhej nga punonjësi i zyrës të informacionit, sipas dispozitave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”.

Grupi inspektimit konstatoi gjithashtu se zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të Ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të Procedurave standard, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë, që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”,

REKOMANDOJMË :

1. Marrjen e masave të nevojshme për ndërtimin e ambientit të shoqërimit në Pikën e Kalimit të Kufirit Bllatë, duke shtuar edhe dy dhomave të tjera, referuar standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe procedurën standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, të ndara më vete për personat e rritur, femra dhe të mitur.
2. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e dhomës (zyrës) të intervistimit të personave të shoqëruar nga punonjësit e policisë kufitare.
3. Marrjen e masave të menjëhershme për vendosjen në ambientet e shoqërimit, posterat me të drejtat e personave të shoqëruar dhe atyre të deportuar në gjuhën shqipe dhe gjuhë të huaja.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditorë, sipas nenit 22 të Ligjit Nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

Ermonela XHAFJA